

СЪДЪРЖАНИЕ:

4. Линии под наем	59
4.1. Участници на пазара	59
4.2. Обем на пазара и пазарни дялове	59
4.3. Цени на услугата ”линии под наем”	60

4. Линии под наем

4.1. Участници на пазара

С отпадането на монопола БТК АД след 01.01.2003 г. се създадоха предпоставки за появата на нови участници на пазара на услугата „линии под наем”. На този сегмент от пазара навлязоха мобилните оператори (“МОБИЛТЕЛ” ЕАД, “КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ” ЕАД, “РАДИОТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ” (РТК) ЕООД), някои от големите кабелни оператори (“ЕВРОКОМ КАБЕЛ” ЕАД, “КЕЙБЪЛТЕЛ” АД) и оператори на мрежи за пренос на данни („СОФИЯ КОМЮНИКЕЙШЪНС”, „НЕТЕРА” ЕООД, „МЕМОРЕКС ТЕЛЕКС КОМЮНИКЕЙШЪНС БЪЛГАРИЯ” ЕООД).

През 2005 г. КРС издаде две нови индивидуални лицензии за осъществяване на далекосъобщения чрез далекосъобщителна мрежа за предоставяне на услугата “линии под наем” на „НОВАТЕЛ” ЕООД и „СОФИЯ КОМЮНИКЕЙШЪНС” АД. Общият брой на лицензираните далекосъобщителни оператори за осъществяване на този вид далекосъобщителна дейност към 31.12.2005 г. е 14, като осем от тях са обявили, че през годината са осъществявали дейност по издадените им лицензии. Освен БТК АД, през 2005 г. линии под наем предоставят и следните оператори: „БУЛГАРТЕЛ” ЕАД, „КЕЙБЪЛТЕЛ” АД, „МОБИЛТЕЛ” ЕАД, „НОВАТЕЛ” ЕООД, „НЕТЕРА” ЕООД, „ПТВ” ЕАД и „СОФИЯ КОМЮНИКЕЙШЪНС” АД.

4.2. Обем на пазара и пазарни дялове

Приходите от предоставяне на услугата “линии под наем” през 2005 г. възлизат на 106 млн. лв. Сравнено с 2004 г., приходите от този вид далекосъобщителна дейност са намалели с 27%. В абсолютна стойност приходите на БТК АД от предоставяне на услугата бележат спад от 10% спрямо предходната година. Причини за намалението в сегмента „линии под наем” може да се търсят както в спада на приходите на историческия оператор вследствие навлизането на нови участници на пазара, така и във факта, че все по-голяма част от операторите инвестират в изграждането и разширяването на преносния капацитет на собствени далекосъобщителни мрежи. Въпреки отчетения спад към края на 2005 г., относителният дял на бившия монополист в структурата на пазара остава над 95%, а делът на конкурентните оператори се е увеличил едва с 2% спрямо предходната година (фиг. 53).

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 53

Предвид значителния дял на БТК в приходите от предоставяне на услугата „линии под наем“, конкурентоспособността на този пазарен сегмент зависи в голяма степен от регулиране на задълженията на оператора със значително пазарно въздействие. През 2005 г. КРС с Решение № 2389 от 21.12.2005 г. повторно определи БТК АД за оператор със значително въздействие върху пазара на предоставяне на услугата „линии под наем“, въз основа на анализ на информация за реализираните от операторите нетни приходи за предходната година, общия обем на пазарния сегмент „линии под наем“ и пазарния дял на всеки от участниците в този сегмент (в съответствие с Методиката за условията и реда за определяне на оператори със значително въздействие върху пазара). Като такъв оператор на БТК АД са наложени предвидените в ЗД задължения, свързани с предоставянето на услугата „линии под наем“. В съответствие със законовите изисквания БТК разработи Типово предложение на договор за предоставяне на услугата „линии под наем“, което е одобрено от Комисията с Решение № 1487 от 15.07.2004 г.

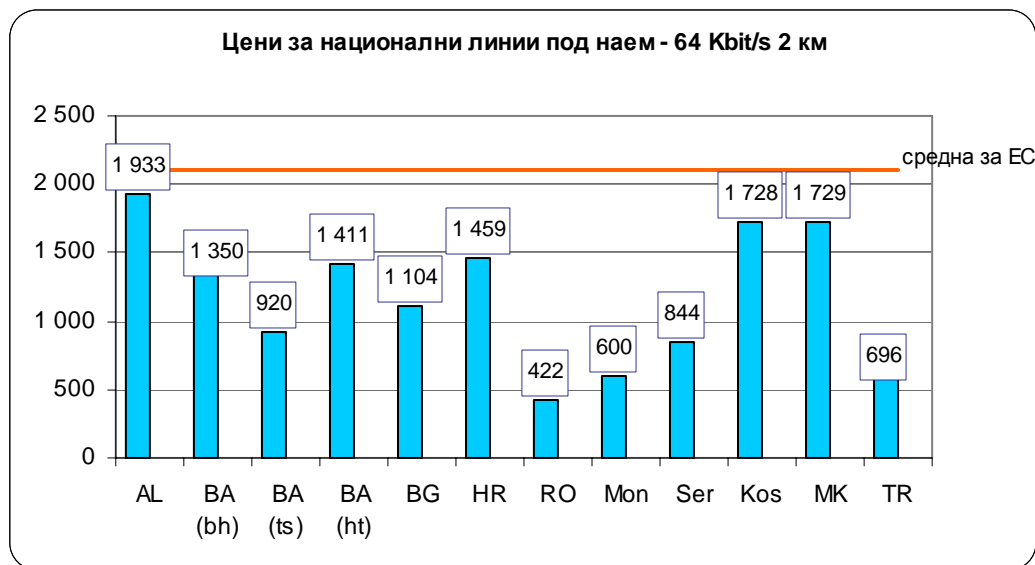
4.3. Цени на услугата ”линии под наем”

Цените на услугата “линии под наем от минималния пакет”, предоставяни чрез мрежата на БТК АД, попадат в обхвата на регулираните от КРС цени: те са публично известни и са съобразени с разходите на оператора по предоставяне на услугата. През 2005 г. без промяна в сила остават да действат цените по одобреното от Комисията през 2004 г. типово предложение.

На фигурите по-долу са представени средните годишни цени на дребно за национални линии под наем (изчислени въз основа на месечния абонамент за 12 месеца), предоставяни от историческите оператори в страните от Югоизточна Европа⁴⁷

⁴⁷ За Босна и Херцеговина са представени цените на трите исторически оператора, който осъществяват дейност в различните региони, както следва: *BH Telecom (BH)* - във Федерация Босна и Херцеговина, като единствен оператор в някои области, а в други - съвместно с *Hrvatske Telekomunikacije Mostar (HT)*; *Telekom Srpske (TS)* - в Република Сръбска и *Hrvatske Telekomunikacije Mostar (HT)* - във Федерация Босна и Херцеговина, като е единствен оператор в някои области, а в други - съвместно с *BH Telecom*

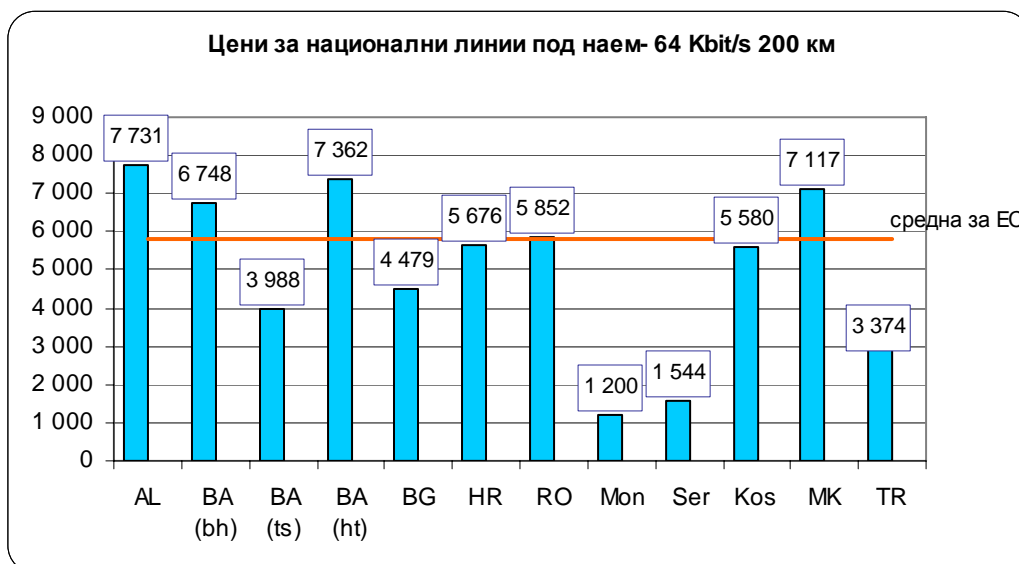
и в България. На графиките (фиг. 54 - 57) са означени и средните стойности за страните-членки на ЕС. Цените са представени в евро, като от стойностите са изключени ДДС и всички възможни намаления, предоставени при договаряне. Цените за ЕС са актуални към септември 2005 г., а за Югоизточна Европа – към ноември 2005 г.

Забележка: Означенията на държавите и регионите са, както следва: AL- Албания, BA-Босна и Херцеговина (bh) - ВН Telecom , (ts) - Telekom Srpske, (ht) - Hrvatske Telekomunikacije, BG-България, HR-Хърватска, RO-Румъния, Мон-Черна Гора, Ser-Сърбия, Kos - Косово, МК- Македония, TR -Турция

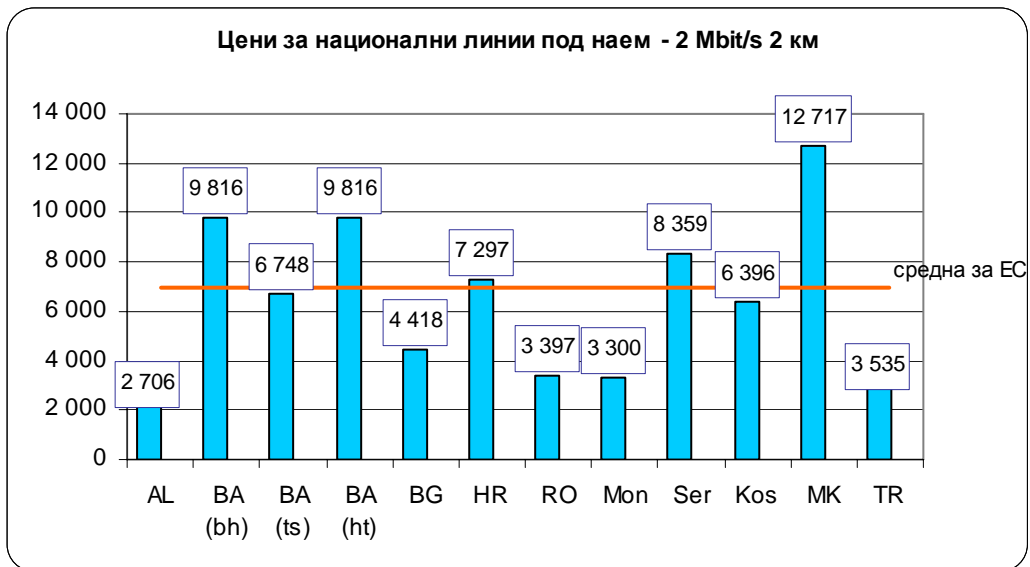
Източник: Cullen International, 2nd Country Comparative Report SEE, 2006; EC, 11th Implementation Report, 2006; Цени на БТК АД

Фиг. 54

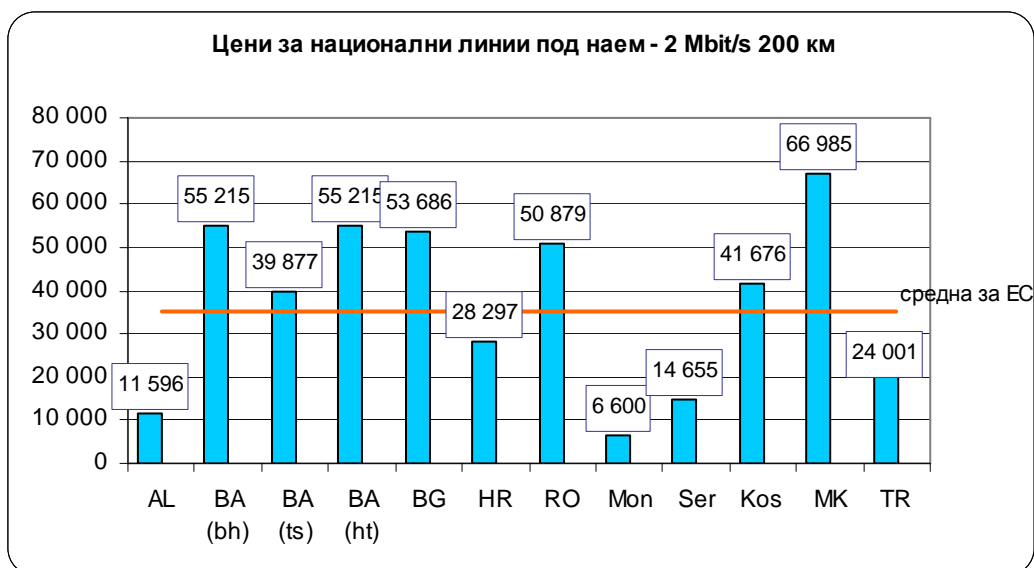
Източник: Cullen International, 2nd Country Comparative Report SEE, 2006; EC, 11th Implementation Report, 2006; Цени на БТК АД

Фиг. 55

Източник: Cullen International, 2nd Country Comparative Report SEE, 2006; EC, 11th Implementation Report 2006; Цени на БТК АД

Фиг. 56

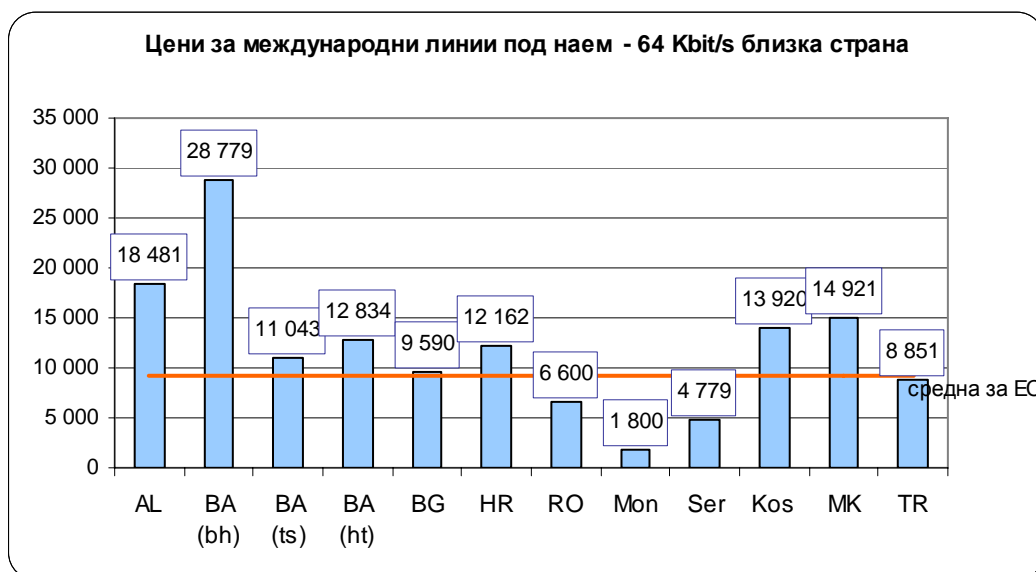

Източник: Cullen International, 2nd Country Comparative Report SEE, 2006; EC, 11th Implementation Report, 2006; Цени на БТК АД

Фиг. 57

Във всички държави от региона цените за национални линии 64 Kbit/s, 2 км са по-ниски от средните за ЕС. Цените за останалите типове линии варират по страни и региони и за повечето са леко над или под средните за ЕС стойности, значително по-ниски са в Сърбия и Черна Гора, а значително по-високи - в Македония. С изключение на линиите 2 Mbit/s 200 км, цените на БТК АД остават по-ниски от средните за страните от ЕС – съответно с 90% (за 64 Kbit/s, 2 км), 29% (за 64 Kbit/s, 200 км) и 58% (за 2 Mbit/s, 2 км).

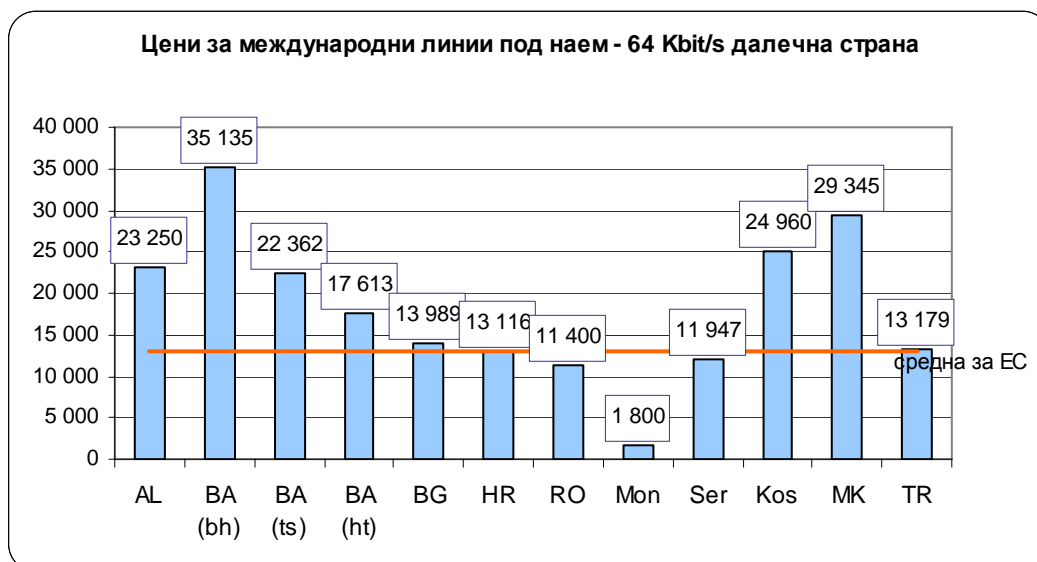
Средната годишна цена (месечният абонамент за 12 месеца) за международни линии под наем, предоставяни от историческите оператори в страните от Югоизточна Европа и в България, са представени на следващите графики (фиг. 58-61). За сравнение на цените към далечна страна са взети цени към Великобритания.

Забележка: Цените за България и Румъния се отнасят за „single routing”, за останалите страни и региони цените са за „double routing”. Международните линии често се предлагат като „double routing”, т.е. включват резервен капацитет в случай на възникване на технически проблеми.

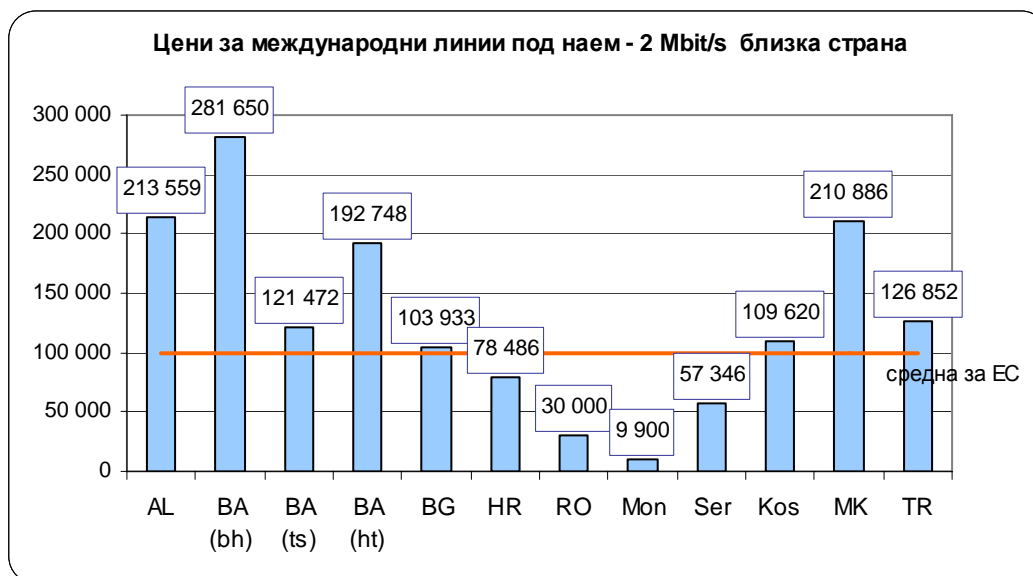
Източник: Cullen International, 2nd Country Comparative Report SEE, 2006; EC, 11th Implementation Report, 2006; Цени на БТК АД

Фиг. 58

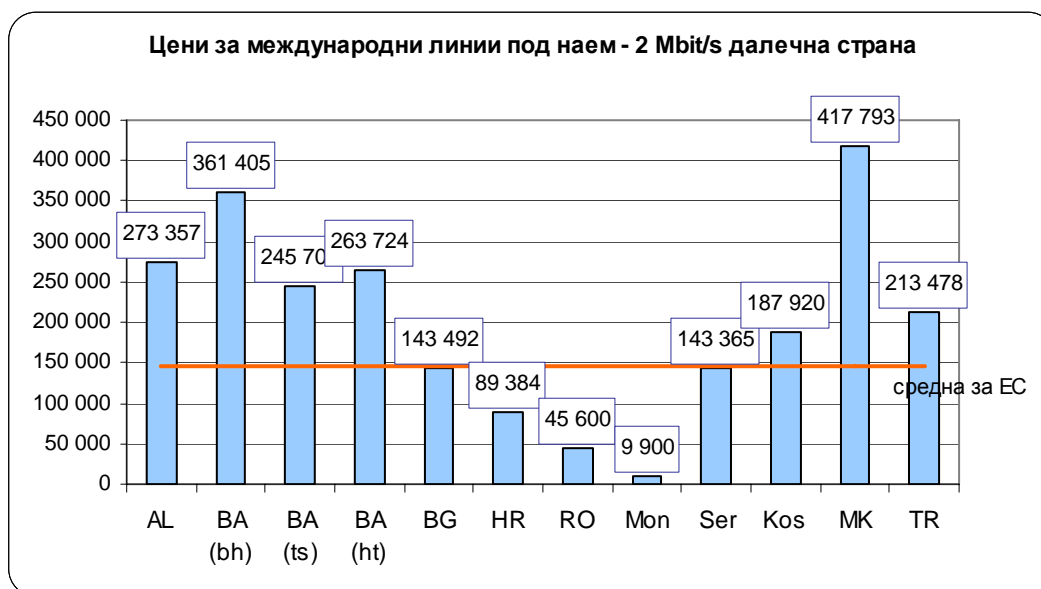
Източник: Cullen International, 2nd Country Comparative Report SEE, 2006; EC, 11th Implementation Report, 2006; Цени на БТК АД

Фиг. 59

Източник: Cullen International, 2nd Country Comparative Report SEE, 2006; EC, 11th Implementation Report, 2006; Данни, подадени в КРС

Фиг. 60

Източник: Cullen International, 2nd Country Comparative Report SEE, 2006; EC, 11th Implementation Report, 2006; Цени на БТК АД

Фиг. 61

Цените на БТК АД за международни линии под наем (определени в специални права на тираж, SDR) запазват нивата си от 2004 г., като разликите в стойностите им в евро спрямо предходната година се дължат на разлики във валутните курсове.⁴⁸ Те

⁴⁸ Цените на БТК АД са определени в парична единица на Международния валутен фонд (МВФ) – специални права на тираж (SDR), която се превръща в долари съгласно периодичните бюлетени на МВФ за валутните курсове. Левовата равностойност се определя съгласно курса на долара към датата на фактуриране на специалните права на тираж (SDR) към щатски долар и на щатския долар към лев и евро през релевантния период.

показват равнища, близки до средните за страните-членки на ЕС. Най-ниските цени в региона са на историческите оператори в Черна Гора (за всички типове линии) и Румъния (за високоскоростните линии – 2 Mbit/s), а най-високи - на единия от историческите оператори в Босна и Херцеговина (BH Telecom).

През следващите години се очаква да се запази тенденцията за навлизането на нови далекосъобщителни оператори и нарастване на конкуренцията в този сегмент от пазара.